

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ РОЗУМІННЯ ЗМІСТУ ТЕРМІНУ «ПРОВАЙДИНГ ІННОВАЦІЙ»

DISCUSSION QUESTIONS ON THE UNDERSTANDING OF THE TERM 'INNOVATION PROVIDING'

Анотація. Розглянуто розуміння змісту терміну «провайдинг інновацій» в різних наукових вітчизняних та іноземних джерелах. Розкрито змістовне наповнення відповідної дисципліни та її розкриття в навчальних матеріалах різних ЗВО. Визначені наявні дискусійні питання розуміння змісту та окреслені можливі сфери вживання даного терміну.
Ключові слова: інновації, провайдинг інновацій, менеджмент інновацій, акселерація, екосистема інновацій, педагогічний провайдинг інновацій

Abstract. The understanding of the term "innovation providing" is examined in various domestic and international scientific sources. The content of the relevant discipline and its presentation in the educational materials of different higher education institutions (HEIs) is revealed. Existing discussion points regarding the understanding of the term are identified, and potential areas of its application are outlined.

Keywords: innovation, innovation providing, innovation management, acceleration, innovation ecosystem, pedagogical innovation providing.

Останнім часом в бізнесовій (а згодом і в науковій спільноті) все частіше почав використовуватися термін «провайдинг інновацій». Не зважаючи на «моду» на англіцизми, яка набула неймовірного поширення, змістовне наповнення цього терміну та відмінності від традиційних термінів для багатьох як науковців, так і практикуючих фахівців залишається «terra incognita». Спробуємо розібратися.

Використовуючи етимологічний підхід для тлумачення змісту терміну, необхідно зазначити наступне. Термін "провайдинг" (від англ. *providing*) походить від слова "provide", що в перекладі означає "надавати", "забезпечувати", "постачати". В загальному сенсі (як аналог терміну «забезпечення») використовується досить широко і є частиною стандартної англійської лексики. У контексті бізнесу цей термін означає процес надання чи забезпечення чогось, зокрема продуктів, послуг або ресурсів, необхідних для функціонування чи розвитку певної системи чи процесу.

В науковій літературі термін «провайдинг інновацій» використовується не дуже часто, проте тлумачиться достатньо широко і різноманітно.

Фундаментальною слід вважати роботу Van Harmelen, F., Kampis, G., Börner, K., van den Besselaar, P., Schultes, E., Goble, C., Groth, P., Mons, B., Anderson, S., Decker, S., Hayes, C., Buecheler, T., & Helbing, D. (2012) [1], в якій термін "провайдинг інновацій" використовується в контексті обговорення теоретичних і технологічних основ для

створення інноваційного акселератора. У цій роботі дослідники описують концепцію інноваційного акселератора як інфраструктури або платформи, яка має на меті прискорити процес впровадження інновацій. Вони детально пояснюють, як технології, системи та стратегії можуть бути об'єднані для підтримки процесів надання інновацій (провайдингу). Мова йде про постачання нових технологій, ідей і рішень через ефективні платформи, які сприяють їхньому швидкому розповсюдженню та впровадженню в різні сфери, зокрема в бізнес, науку та суспільство., "Провайдинг інновацій" в цій статті тлумачиться як процес надання інноваційних рішень і технологій через платформу інноваційного акселератора, який сприяє розвитку та розповсюдженню нових ідей, технологій і продуктів. Інноваційний акселератор, згідно з авторами, виступає як механізм, що забезпечує надання підтримки для швидкого впровадження інновацій у реальне життя.

Основні ідеї даної праці знайшли відображення та подальший розвиток в працях українських науковців.

Зінчук, Т.О., Кашук, К.М. (2012) [2] характеризують «провайдинг інновацій як посередницька діяльність у сфері трансферу технологій, в якій - провайдери беруть участь у комерціалізації інноваційних розробок через консалтинг, венчурне фінансування та інноваційне бізнес-проектування для просування інновацій на ринок. У їхній роботі система інноваційного провайдингу представлена як модель національної інноваційної системи, що включає механізм трансферу технологій за участю посередників, які перетворюють наукові знання на інновації. Цей процес здійснюється через інновінг, консалтинг та інноваційно-венчурний бізнес, що забезпечує взаємодію з науковим середовищем і підприємницькими структурами, сприяючи поширенню інноваційної продукції.

В праці **Гришук, А.В. (2015) [3]** достатньо повно визначені теоретичні засади формування системи інноваційного провайдингу в Україні, здійснено аналіз процесу формування системи інноваційного провайдингу як механізму трансферу технологій та впровадження інновацій в Україні. **Королишин, Т.В., & Миронов, Ю.Б. (2015) [4]** досліджують роль провайдингу в інформаційному забезпеченні інноваційної діяльності організацій, підкреслюючи його значення для ефективного управління інноваційними.

Набуло поширення і вживання цього терміну в педагогічному середовищі. **Литвинов, А. (2016) [5]** визначає значення готовності до провайдингу інновацій як професійної якості майбутніх викладачів, що впливає на їх здатність впроваджувати нововведення в освітній процес. **Поляк, О.В., Кадук, А.М., & Ковалюк, Л.С. (2023) [6]** обґрунтовують важливість провайдингу інновацій у педагогічній діяльності та аналізують його вплив на професійний розвиток педагогів

Пошук в наукометричній базі SOPUS виявив лише 36 наукових статей, в анотаціях яких зустрічається цей термін. Проведений контентний аналіз їх анотацій дозволяє констатувати, що даний термін використовується для характеристики процесу надання інноваційних рішень, продуктів або послуг, що підтримують або стимулюють розвиток нових ідей, технологій або бізнес-моделей.

Можна виділити наступні сфери використання терміну :

1. У [7] термін "**провайдинг інновацій**" можна пов'язати з концепцією відкритої інновації, коли компанії шукають зовнішні знання та технології для покращення своїх продуктів та послуг. Дослідження демонструє, як різні економічні середовища (перехідні та ринкові економіки) надають інноваційні імпульси, які важливі для процесу інновацій.

2. Дослідження [8] показує, як компанії, зокрема професійні сервіси, створюють системи для надання інновацій, визначаючи необхідні стратегії та ресурси для підтримки інноваційних процесів. Тут також можна говорити про **провайдинг інновацій**, коли компанії розвивають інноваційні стратегії для підвищення своєї конкурентоспроможності.

3. В [9] розглядається, як державні політики надають інновації, сприяючи розвитку зелених технологій через фінансові інструменти. Це є яскравим прикладом того,

як політики і програми можуть бути визначеними як **провайдинг інновацій**, забезпечуючи стимулюючі ресурси для бізнесів.

4. У [10] термін «провайдинг інновацій» вживається для опису того, як підприємницькі екосистеми можуть надавати інноваційні можливості для сталого розвитку підприємництва через знаннявий інтенсивний підхід. Це ще один приклад того, як екосистеми надають інновації для стимулювання нових підприємств і бізнес-моделей.

Узагальнюючи наявні напрацювання можна стверджувати, що провайдинг інновацій є важливим компонентом для розвитку та підтримки інновацій в організаціях (в т.ч. бізнесових), сприяючи ефективному використанню нових технологій та ідей для досягнення їх стійкого розвитку та конкурентоспроможності.

Інтерпретація терміну "провайдинг інновацій" залежно від контексту може включати такі значення:

1. **Забезпечення ресурсами** – надання необхідних матеріалів, послуг або технологій для досягнення певної мети (розробка та впровадження інновацій) або підтримки інноваційної діяльності.

2. **Надання послуг або підтримки** – забезпечення необхідної допомоги чи підтримки для інших учасників або організацій. У випадку інновацій, це може бути надання технологій, консультацій, знань або доступу до інноваційних рішень.

3. **Процес поставки** – термін часто використовується для позначення процесу забезпечення інноваціями або новими технологіями, що можуть бути впроваджені в організаціях або суспільстві.

Термін «провайдинг інновацій» має багато сфер для свого використання:

- **Бізнес і підприємництво.** У бізнес-контексті "провайдинг інновацій" означає надання нових рішень або технологій компаніями чи постачальниками інновацій для досягнення конкурентних переваг. Це може бути як надання нових продуктів, так і технологій, які дозволяють поліпшити виробничі або управлінські процеси в організації.

- **Інноваційний менеджмент.** В інноваційному менеджменті провайдинг інновацій використовують для позначення процесів і стратегій, спрямованих на впровадження інновацій в організації чи підприємствах. Це може включати планування інноваційних змін, пошук нових можливостей для інновацій та організацію ефективної роботи для їх реалізації.

- **Трансфер технологій.** У сфері наукових досліджень і розвитку термін "провайдинг інновацій" стосується процесу трансферу нових технологій або ідей від розробників (наприклад, університетів чи науково-дослідних установ) до промисловості чи бізнесу. Це може включати ліцензування технологій, створення інноваційних партнерств або комерціалізацію наукових розробок.

- **Освітні установи та професійний розвиток.** У контексті освіти провайдинг інновацій може означати надання нових підходів до навчання, використання інноваційних технологій у освітньому процесі або підготовку фахівців, здатних впроваджувати інноваційні практики в своїй професійній діяльності.

Таким чином, термін **"провайдинг інновацій"** або описують процеси, пов'язані з наданням інновацій для досягнення економічних або соціальних результатів, через зовнішні чинники, системи чи стратегії, які мають на меті сприяння розвитку нових ідей, продуктів чи технологій; відображає роль різних акторів, компаній чи урядів у наданні ресурсів або підтримці процесів, що сприяють розвитку нових ідей, продуктів чи технологій.

На тлі впровадження терміну «провайдинг інновацій» в науковий оборот, в ЗВО почали з'являтися дисципліни з аналогічною назвою. Проаналізуємо їх змістовне наповнення.

В депозитарії навчальних ресурсів Сумського державного університету [11] представлено текст невідомого автора, в якому надана систематизація та критичний аналіз наявних тлумачень змісту терміну «провайдинг інновацій» (без посилання на джерела).

Робиться висновок, що даний термін розкриває комплексне забезпечення процесу створення та виведення на ринок інноваційних товарів, що охоплює усі стадії інноваційного процесу від створення інновації до її комерціалізації.

Одним з піонерів впровадження став Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» [12]. Розробником дисципліни є кафедра маркетингу, що і обумовило, на наш погляд, «мікс» маркетингу, інновацій, управління, економіки, інвестицій в наповненні даної дисципліни. Її метою визначено надання теоретичних знань та формування компетентностей із застосування маркетингових інструментів і кількісних методів задля обґрунтування ефективності інноваційних проєктів і просування інноваційних продуктів. Серед завдань варто відмітити завдання, які притаманні різним предметним царинам - маркетингу (вміння проводити маркетингові дослідження для економічної оцінки інновацій), інноваційному менеджменту (вміння прогнозувати попит на стадії розповсюдження інновації; забезпечення проникнення інновацій на товарні ринки, досягнення і зміцнення лояльності споживачів), венчурному бізнесу (розуміння змісту венчурного інноваційного підприємництва, знання форм венчурних інфраструктурних та організаційних утворень) та інвестиційного менеджменту (проведення і обґрунтування оцінки економічної ефективності інноваційних проєктів з урахуванням ризиків). При розкритті змісту терміну «провайдинг інновацій» акцент робиться на розробленні та просуванні інноваційних проєктів та продуктів за допомогою інструментарію маркетингу, а самі інновації подаються як засіб розв'язання маркетингових проблем бізнес-організацій.

В Київському столичному університеті ім. Бориса Грінченка (розробник дисципліни д.е.н. Н.М. Краус) [13] змістовне наповнення дисципліни в більшій мірі відповідає сучасному науковому розумінню сутності та призначення даного виду діяльності(табл.2).

Таблиця. 1- Змістовне наповнення дисципліни «Провайдинг інновацій» в Київському столичному університеті ім. Бориса Грінченка

Мета та завдання	Результати навчання
<u>Мета</u> дисципліни - формування системи базових знань з теорії і практики провайдингу інновацій, ресурсного забезпечення інноваційного процесу та управління інноваційним розвитком підприємства. <u>Завдання</u> : – сформулювати у студентів розуміння основних понять і термінів з провайдингу інновацій; – засвоїти методи, прийоми та показники оцінювання ефективності впровадження інновацій; – набути вмінь творчого пошуку напрямів і резервів провайдингу інновацій на підприємствах різних напрямів діяльності; – сформулювати здатність самостійно мислити, ідентифікувати та аналізувати	<u>знати</u>: – категоріальний апарат провайдингу інновацій; – нормативно-законодавчу базу України, яка регулює інноваційну діяльність; – економічну сутність інновацій, їх місце і роль в діяльності підприємства; – організаційні засади провайдингу інновацій; – методи, прийоми й показники оцінювання ефективності інновацій; – об'єктивно існуючі причинно-наслідкові зв'язки між ресурсним забезпеченням інноваційного процесу та ефективністю роботи підприємства; – способи мотиваційного впливу, що забезпечують ефективне впровадження інновацій; <u>вміти</u>: – застосувати отримані знання в практичній діяльності роботи економіста; – застосувати отримані знання для проведення аналітичних розрахунків щодо ефективності впровадження інновацій; – провести оцінку доцільності провадження інноваційного проєкту; – виконати порівняльний аналіз альтернативних інноваційних проєктів;

різні види інновацій, методи їх впровадження	– розрахувати величину економічного ефекту від реалізації інноваційного проекту на підприємстві; – застосувати отримані знання при складанні бізнес-планів розвитку підприємства.
--	--

Джерело : сформовано автором за [13].

Структура дисципліни, на наш погляд, є абсолютно логічною та охоплює комплекс питань від теоретичних та методичних основ забезпечення провайдингу інновацій до ресурсного забезпечення та оцінки результатів здійснення на національному та організаційному рівні.

В педагогічних ЗВО достатньо широко поширення набула дисципліна « Педагогічний провайдинг інновацій в освіті» [14]. В навчальному посібнику для опанування даної дисципліни, підготовленому А.С.Літвиновим, розглядаються концептуальні положення теорії інноваційного розвитку, принципи та методи державного регулювання інноваційної діяльності, методологічні й теоретико-методичні основи організації та управління інноваційним процесом, а також наведені приклади механізму інформаційного забезпечення навчального закладу та комплекс методик для визначення рівня готовності майбутніх педагогів до інноваційної професійної діяльності. На нашу думку, знайомство сучасних педагогів з базовими положеннями управління інноваційним розвитком, є надзвичайно корисним.

Розглянуті приклади безумовно не вичерпують усе різноманіття навчальних програм, які наявні сьогодні в освітньому середовищі України. Провайдингу інновацій безумовно заслуговує на опанування українським студентством задля забезпечення ефективного використання її інструментарію в практичній діяльності. Проте досягнення цієї мети потребує не просто вживання модного терміну у назві дисципліни а й належне наукове підґрунтя для розкриття його змісту.

Література

1. van Harmelen, F., Kampis, G., Börner, K., van den Besselaar, P., Schultes, E., Goble, C., Groth, P., Mons, B., Anderson, S., Decker, S., Hayes, C., Buecheler, T., Helbing, D. (2012). Theoretical and Technological Building Blocks for an Innovation Accelerator. *arXiv preprint arXiv:1210.1480*. Доступно за адресою: <https://arxiv.org/abs/1210.1480>
2. Зінчук, Т. О., Кашук, К. М. (2012). Трансфер інноваційних технологій: сутність та значення у розвитку вітчизняної економіки. *Таврійський державний агротехнологічний університет*. Доступно за адресою: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/4262/3/Znptdau_2012_2_199_208.pdf (дата звернення: 04.03.2025).
3. Гришук, А. В. (2015). Формування системи інноваційного провайдингу в Україні. Доступно за адресою: ena.lpnu.ua
4. Королишин, Т. В., & Миронов, Ю. Б. (2015). Провайдинг інформаційного забезпечення в інноваційній діяльності організації. Доступно за адресою: <https://kerivnyk.info/2015/02/korolyshyn.html>
5. Литвинов, А. С. (2016). Готовність до провайдингу інновацій як важлива професійна якість майбутнього викладача. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5(59), 468–473.
6. Поляк, О. В., Кадук, А. М., & Ковалюк, Л. С. (2023). Саморозвиток педагога в умовах провайдингу інновацій: бачення та реалії. Доступно за адресою: archive.journal-grail.science
7. Bender, S., & Crawford, M. (2024). Searching for innovation in market and transition economies: Evidence across Europe. SSRN. <https://doi.org/10.2139/ssrn.1504028>.
8. Ross, A. (2015). Establishing a system for innovation in a professional services firm. *Business Horizons*, 58(5), 521-530. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2015.10.002>.

9. Li, X., Zhang, L., & Li, Y. (2024). How Does Low-Carbon Financial Policy Affect Corporate Green Innovation? — Re-Examination of Institutional Characteristics, Influence Mechanisms, and Local Government Behavior. *Sustainability*, 16(10), 3944. <https://doi.org/10.3390/su16103944>.
10. Siqueira, E. H. S., Fischer, B. B., Bin, A., & Kickul, J. (2023). Entrepreneurial ecosystems' readiness towards knowledge-intensive sustainable entrepreneurship: Evidence from Brazil. *Technovation*, 112, 102820. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2023.102820>.
11. Навчальні ресурси СумДУ. University online learning ecosystem. Доступно за адресою: https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:8bace780e5062a11092b5c8b4c0c6a929fce67ff/latest/479771/index.html. (дата звернення: 04.03.2025).
12. Провайдинг інновацій. (Заруба, В. Я.). Анотація дисципліни. Доступно за адресою: <https://web.kpi.kharkov.ua/marketing/provajdyng-innovatsij> (дата звернення: 04.03.2025).
13. Краус, Н. М. (2021). Провайдинг інновацій [Навчально-методичні матеріали]. Доступно за адресою: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38550/> (дата звернення: 04.03.2025).
14. Літвінов, А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посібник. Доступно за адресою: <https://oldiplus.ua/pedagogichnij-provajding-innovatsij-v-osviti/> (дата звернення: 04.03.2025).

References

1. van Harmelen, F., Kampis, G., Börner, K., van den Besselaar, P., Schultes, E., Goble, C., Groth, P., Mons, B., Anderson, S., Decker, S., Hayes, C., Buecheler, T., & Helbing, D. (2012). Theoretical and Technological Building Blocks for an Innovation Accelerator. *arXiv preprint arXiv:1210.1480*. Retrieved from <https://arxiv.org/abs/1210.1480>.
2. Zinichuk, T. O., & Kashchuk, K. M. (2012). Transfer of Innovative Technologies: Essence and Importance in the Development of the Domestic Economy. *Tavriisk State Agrotechnological University*. Retrieved from http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/4262/3/Znptdau_2012_2_199_208.pdf.
3. Hryshchuk, A. V. (2015). Formation of the Innovation Provision System in Ukraine. Retrieved from ena.lpnu.ua.
4. Korolyshyn, T. V., & Mironov, Yu. B. (2015). Information Provision for Innovation Activities of an Organization. Retrieved from <https://kerivnyk.info/2015/02/korolyshyn.html>.
5. Litvinov, A. S. (2016). Readiness for Innovation Provision as an Important Professional Quality of the Future Teacher. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 5(59), 468–473.
6. Polyak, O. V., Kaduk, A. M., & Kovalyuk, L. S. (2023). Self-development of a Teacher in the Conditions of Innovation Provision: Vision and Realities. Retrieved from archive.journal-grail.science.
7. Bender, S., & Crawford, M. (2024). Searching for innovation in market and transition economies: Evidence across Europe. *SSRN*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.1504028>.
8. Ross, A. (2015). Establishing a system for innovation in a professional services firm. *Business Horizons*, 58(5), 521–530. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2015.10.002>.
9. Li, X., Zhang, L., & Li, Y. (2024). How Does Low-Carbon Financial Policy Affect Corporate Green Innovation? — Re-Examination of Institutional Characteristics, Influence Mechanisms, and Local Government Behavior. *Sustainability*, 16(10), 3944. <https://doi.org/10.3390/su16103944>.
10. Siqueira, E. H. S., Fischer, B. B., Bin, A., & Kickul, J. (2023). Entrepreneurial ecosystems' readiness towards knowledge-intensive sustainable entrepreneurship: Evidence from Brazil. *Technovation*, 112, 102820. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2023.102820>.

11. SumDU Educational Resources. *University Online Learning Ecosystem*. Retrieved from https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:8bace780e5062a11092b5c8b4c0c6a929fce67ff/latest/479771/index.html. (Accessed: March 4, 2025)
12. Zaruba, V. Y. (n.d.). Innovation Provision. Course Description. Retrieved from <https://web.kpi.kharkov.ua/marketing/provajdyng-innovatsij>(Accessed: March 4, 2025) .
13. Kraus, N. M. (2021). Innovation Provision [Educational and Methodical Materials]. Retrieved from <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38550/> . (Accessed: March 4, 2025)
14. Litvinov, A. S. *Pedagogical Innovation Provision in Education: Educational Manual*. Retrieved from <https://oldiplus.ua/pedagogichnij-provajding-innovatsij-v-osviti/> . (Accessed: March 4, 2025)